14/09/2020

Ένα άλλου είδους πολίτευμα

/ Γνώμες

Ιωάννου Αν. Γκιάφη, Θεολόγου – Πολιτικού Επιστήμονος

Ο αρχαίος φιλόσοφος Αριστοτέλης θέλοντας να ορίσει το "πολίτευμα", γράφει τα εξής: "Πολίτευμα ἐστί τὸ κύριον τῶν πόλεων". **"Πολίτευμα είναι εκείνο που ασκεί στην πόλη την κυριαρχία.". Πράγματι ως πολίτευμα προσδιορίζεται "το σύστημα της διακυβέρνησης ενός κράτους, καθώς και το σύνολο των νόμων που διέπουν την λειτουργία του."** Η μακραίωνη ιστορία της ανθρωπότητας μας διδάσκει πως διάφορα είδη πολιτευμάτων κυριάρχησαν στο παγκόσμιο προσκήνιο. Άλλοτε εμφανίστηκε η μοναρχία- η ηγεσία ενός λαού συγκεντρωμένη στα χέρια του ενός. Άλλοτε παρουσιάστηκε η ολιγαρχία ή αριστοκρατία- η εξουσία των "λίγων". Και άλλοτε εγκαθιδρύθηκε η δημοκρατία στην οποία κυρίαρχος είναι ο λαός. Αναντίρρητα μέχρι σήμερα διαγράφεται ιστορικά μια "πολιτειακή εξέλιξη", όταν από τον βασιλιά μεταβατικά και με διάφορες πολιτικές διακυμάνσεις, περάσαμε στην λαϊκή κυριαρχία.

Φυσιολογικά όμως θα μας δημιουργηθεί ένας προβληματισμός: "Τι σχέση υφίσταται μεταξύ του πολιτεύματος και της εκκλησιαστικής κοινότητας;" Μα, θα σπεύσει κάνεις να υποστηρίξει πως το πολίτευμα σχετίζεται κατ' αποκλειστικότητα με την ορθή και έννομη λειτουργία ενός κράτους. Αντιθέτως

και η Αγία μας Εκκλησία διαθέτει το δικό της πολίτευμα. Αλήθεια έχουμε ποτέ αναρωτηθεί τι παρακαλούμε τον πολυεύσπλαχνο Θεό κάθε φορά που ψάλλουμε το απολυτίκιο του Σταυρού; Τον ικετεύουμε όπως διαφυλάσσει το δικό Του πολίτευμα δια του Σταυρού (“καὶ τὸ σὸν φυλάττων διὰ τοῦ σταυροῦ σου πολίτευμα”). Ο μικρός και δη ευκολομνημόνευτος αυτός ύμνος μας αποκαλύπτει το πολίτευμα της Εκκλησίας μας. “Το σταυρικό πολίτευμα!” Τα πάντα μέσα στην εκκλησιαστική ζωή στηρίζονται στον Σταυρό. Παντού στον λειτουργικό βίο κυριαρχεί ο Τίμιος Σταυρός. Αλλά και στην πνευματική πορεία εκάστου χριστιανού υπάρχει ο Σταυρός, τόσο ως σύμβολο της ενσωμάτωσής του στο σώμα του Χριστού, όσο και ως βίωμα στον αγώνα του από το κατ’ εικόνα στο καθ’ ομοίωση. Δικαιολογημένα λοιπόν ο Σταυρός του Κυρίου είναι το λάβαρο της Εκκλησίας μας, αλλά και ο τρόπος που πολιτεύεται μέσα στον κόσμο.

Ήδη από την Παλαιά Διαθήκη προτυπώθηκε και βιώθηκε μυστικώς από όλους τους προπάτορες και προφήτες του Θεού. Μήπως χτυπώντας με το ραβδί του την Ερυθρά θάλασσα και χαράσσοντας το σημείο του Σταυρού, δεν κατόρθωσε ο θεόπτης Μωυσής να περάσει το λαό του από την χώρα του Φαραώ στην γη της επαγγελίας; Μήπως ο Μωυσής προσευχόμενος και σχηματίζοντας με το σώμα του το σημείο του Σταυρού, δεν πέτυχε οι Ισραηλίτες να κατατροπώσουν τους Αμαληκίτες στον δρόμο τους προς την γη της επαγγελίας; Μήπως και πάλι σχηματίζοντας το σημείο του Σταυρού, δεν κινήθηκαν οι δώδεκα φυλές του Ισραήλ στην έρημο; Επομένως η Παλαιά Διαθήκη συνεχώς διαμαρτυρεί ότι ο Σταυρός είναι “τοῖς δὲ σῳζομένοις δύναμις Θεοῦ”(Α’ Κορινθ. α’, 18).

Στην Καινή Διαθήκη πλέον ο Σταυρός είναι μια ορατή πραγματικότητα. Είναι το ακρότατο σημείο και το κορύφωμα στο μυστήριο της Θείας Οικονομίας. Από την ημέρα που γεννήθηκε ο Ιησούς Χριστός πορεύεται για να φθάσει στο Σταυρό και για να περάσει από το Σταυρό στην Ανάσταση. Ο ίδιος ο Κύριος αλλεπάλληλες φορές προανήγγειλε τα περί του εκουσίου Πάθους Του, αλλά και πάνω στον Σταυρό τερμάτισε την επίγεια διαδρομή Του. Μπορεί μέχρι τότε ο Σταυρός να ήταν το φονικό όργανο των πιο αδίστακτων κακοποιών. Από την στιγμή που επάνω σε αυτόν πεθαίνει ο Λυτρωτής του κόσμου, μετατρέπεται σε “Τίμιον Ξύλο”, σε “όπλον ειρήνης” και προπάντων σε “αήτητον τρόπαιον”. Έκτοτε χαράζεται παντού και σημαδεύει την παρουσία του Θεού στην ανθρώπινη ζωή. Παράλληλα με αυτή την σταυρική πορεία Του, ο Διδάσκαλος Κύριος συγκεφαλαιώνει τη διδασκαλία Του και ομιλεί για ένα Σταυρό, που πρέπει να σηκώσει κάθε δικός Του, αν θέλει στ’ αλήθεια να ακολουθήσει τα ίχνη τα δικά Του. Ο Ιησούς Χριστός καρφωμένος στο Σταυρό καλεί τους πιστούς να γίνουν πιστοί σταυρωμένοι μαζί Του.

Με την σταύρωση του Θεανθρώπου πλέον δίνεται ένα τέλος στην κυριαρχία των σκοτεινών δυνάμεων. **Λίαν εύστοχα οι ιεροί ύμνοι της 14ης Σεπτεμβρίου ομιλούν για τον Σταυρό που υψώνεται στο μέσον του Ναού, ονομάζοντάς τον "των δαιμόνων το τραύμα".** Γράφει χαρακτηριστικά ο άγιος Κύριλλος Ιεροσολύμων στις περίφημες πρωτοχριστιανικές κατηχήσεις του: "Ο Σταυρός είναι μεγάλο φυλακτό, είναι το σημείο που φυλάει τους πιστούς και που το φοβούνται οι δαίμονες." Εξάλλου ο πραγματικός χριστιανός δεν ντρέπεται να ομολογήσει την σταυρική θυσία του Κυρίου, απ' την οποία εκπηγάζουν πλείστα πνευματικά οφέλη. Διότι εάν δεν ομολογεί τον Σταυρωθέντα Χριστό, τότε σύμφωνα με τον άγιο Πολύκαρπο "ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστὶ". Άρα με τον Σταυρό Του ο Κύριος συντρίβει το κράτος του διαβόλου και ενδυναμώνει το κράτος του Θεού, την χριστιανική πολιτεία.

Εκτός αυτής της δυναμικής του Σταυρού, στη ζωή του πιστού φανερώνεται και μέσα από τις πάσης φύσεως δυσκολίες. Γράφει ο μακαριστός **π. Ευσέβιος Γιαννακάκης:** "Η σκέψη ότι ο χριστιανικός βίος είναι σταυρός, πρέπει να μας ενισχύει και να μας δυναμώνει να ξεπερνούμε τα εμπόδια και τους πειρασμούς." Και στη συνέχεια θα ρωτήσει: "Εκεί που συναντάει κανείς τη δυσκολία, νοιώθει τη δύναμη του Σταυρού;" Αλλά πως να αισθανθούμε τη δύναμη του Τιμίου και Ζωοποιού Σταυρού, όταν πρωτίστως δεν έχουμε σταυρωθεί; Ο απόστολος Παύλος έρχεται και μας τονίζει ιδιαιτέρως την σημασία της προσωπικής σταύρωσης. "Νεκρώσατε ουν τὰ μέλη ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς"(Κολ. γ', 5). Προσωπική σταύρωση συνεπάγεται με την σταύρωση των παθών μας και την απελευθέρωσή μας από την κάθε αμαρτωλή κατάσταση. Σταυρωμένη η γλώσσα μας! Σταυρωμένα τα μάτια μας! Σταυρωμένα τα αυτιά μας! Και γενικά σταυρωμένες οι αισθήσεις μας και οι επιθυμίες μας. Δυστυχώς εάν σήμερα έχουμε περιέλθει σε αυτόν τον πνευματικό ξεπεσμό, οφείλεται στην αλλαγή της πλεύσης μας. Δίνεται περισσότερη βαρύτητα στην υλική και αισθησιακή ικανοποίηση παρά στην πνευματική δίψα. Όμως λησμονιέται πως όλα είναι μάταια και κίβδηλα μπροστά στην "Σταυρωμένη Αγάπη", αυτή που θυσιάστηκε για τη δική μας σωτηρία.

Εάν δεν βιώσουμε το μυστήριο του Σταυρού υπαρξιακά και οντολογικά, τότε η Ανάσταση θα φαντάζει ένα ανεκπλήρωτο όνειρο. Υψώνοντας η Εκκλησία μας τον Σταυρό, όπως τον ύψωσε τότε στο ναό των Ιεροσολύμων ο πατριάρχης Μακάριος μετά την εύρεσή του από την αγία Ελένη, μας προσκαλεί να τον υψώσουμε και μέσα μας. Να τον σηκώσουμε! Να τον νοιώσουμε! Να τον βάλλουμε στο κέντρο της καρδιάς μας, μην υπολογίζοντας τη θυσία και το μαρτύριο! Και τότε επαξίως θα ανήκουμε στο "σταυρικό πολίτευμα" της Εκκλησίας μας και θα ψάλλουμε: "Τὸν Σταυρό σοῦ προσκυνούμε Δέσποτα καὶ τὴν ἁγία σοῦ Ἀνάστασιν δοξάζομεν". Γένοιτο!